

Foretaksstyring

Statnetts foretaksstyring tar utgangspunkt i selskapets ytre rammer, herunder gjeldende lover, forskrifter og myndighetsvedtak, og rammer i konstituerende dokumenter som vedtas av foretakets styrende organer. Foretaksstyring i Statnett retter seg etter statens prinsipper for eierstyring og selskapsledelse og selskapet redegjør for etterlevelse i henhold til Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (www.nues.no).

Regnskapslovens føringer om redegjørelse om foretaksstyring dekkes ved at krav i § 3-3b punkt 4, 7 og 8 er beskrevet i teksten under.

1. Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Statnett SF er et statsforetak eid av staten ved Olje- og energidepartementet (OED) og organisert som et konsern. Statnettkonsernet er et selvstendig rettsobjekt og står selv ansvarlig for sine forpliktelser.

God foretaksstyring er en forutsetning for stabil verdiskaping over tid og bidrar til at Statnett leverer produkter og tjenester i henhold til krav og forventninger fra interessenter internt og aktører i omgivelsene.

Styret påser gjennom sin eierstyring at Statnett har god selskapsledelse og internkontroll og vedtar retningslinjer for konsernledelsen, herunder prinsipper knyttet til etiske retningslinjer for foretaket og foretakets leverandører, verdigrunnlag og prinsipper knyttet til styring og kontroll, samfunnsansvar, finans, netteieransvar, kraftsystemutvikling og systemansvar. Sammen med Statnetts funksjonspolicyer, prosesskart og øvrige interne styrende dokumenter utgjør dette styringssystemets rammer som bidrar til effektivisering, kontinuerlig forbedring og risikoreduksjon

Statnett har fokus på kvalitetsstyring og kontinuerlig forbedring, og er sertifisert i henhold til PAS 55 og ISO 55001 (kvalitetsstandarder for anleggsforvaltning) og ISO 14001 (miljøstyring).

2. Virksomhet

Statnett har et sektorpolitisk formål og foretakets virksomhet er tydeliggjort i vedtektene.

I Statnetts vedtekter (§ 2) heter det at "Statnett SF er operatør av transmisjonsnettet og systemansvarlig i det norske kraftsystemet". Som systemansvarlig har Statnett ansvaret for at det til enhver tid er momentan balanse

mellom produksjon og forbruk av elektrisk kraft i Norge. Rollen som systemansvarlig er regulert gjennom forskrift om systemansvar.

Videre fremgår det at "foretaket skal ha ansvar for en samfunnsøkonomisk rasjonell drift og utvikling av transmisjonsnettet. Statnett SF skal alene eller sammen med andre planlegge og prosjektere, bygge, eie og drive overføringsanlegg. Statnett SF skal utføre de oppgaver som det er pålagt i henhold til lovgivning og konsesjoner. Statnett SF skal for øvrig følge forretningsmessige prinsipper." Statnetts vedtekter er tilgjengelig på konsernets hjemmeside.

3. Selskapskapital og utbytte

Eiers utbyttepolitikk fastsettes i Statsbudsjettet. I Prp. St 1 (2011–2012), har regjeringen fastsatt en langsiktig utbyttepolitikk på 50 prosent av definert utbyttegrunnlag. Knyttet til beslutning om egenkapitalutvidelse i 2014 ble det ikke utbetalt utbytte for 2013, og utbytte for årene 2014 – 2017 har vært 25 prosent av fastsatt grunnlag.

Utbyttegrunnlag er definert som konsernets årsresultat etter skatt, justert for årets endringer i saldo for mer-/mindreinntekt etter skatt.

Beslutning om kapitalforhøyelse kan kun gjøres av foretaksmøtet.

4. Likebehandling av eiere og transaksjoner med nærstående

Statnett SF eies 100 prosent av Staten. Foretaket har derfor ikke egne retningslinjer rundt likebehandling av ulike eiere.

Statnett benytter verddivurderinger utarbeidet av uavhengige tredjeparter når vesentlige transaksjoner skjer mellom foretaket og nærstående parter, slik dette fremgår av lovgivningen.

Statnetts etiske retningslinjer setter krav til at ansatte, konsulenter og tillitspersoner som representerer Statnett melder ifra dersom det kan være spørsmål om deres habilitet.

5. Fri omsettelighet

Statnett er et statsforetak uten omsettelige eierandeler. Se figur neste side.

6. Foretaksmøtet

OED utøver som eneste eier den øverste myndighet i foretaket gjennom foretaksmøtet.

På det ordinære foretaksmøtet skal følgende tema behandles og avgjøres: Fastsetting av Statnett SFs resultatregnskap og balanse, herunder anvendelse av årsoverskudd eller dekning av årsunderskudd, fastsetting av konsernresultatregnskapet og konsernbalanse. I tillegg behandles andre saker som etter lov eller vedtekter hører under foretaksmøtet, herunder valg av styre og fastsettelse av godtgjørelse for medlemmer av styre og styreutvalg. Styret og revisor deltar i foretaksmøtet.

OEDs myndighet i foretaket kan ikke utøves utenom foretaksmøtet. Foretaksmøtet vedtar Statnetts vedtekter, herunder Statnetts formål som setter rammer for virksomheten Statnett kan drive. Ordinært foretaksmøte holdes hvert år innen utgangen av juni.

7. Valgkomité

Det er OED som utpeker de eiervalgte styremedlemmene i foretaksmøtet. Ansattvalgte og eventuelle varamedlemmer for disse velges av og blant de ansatte i foretaket etter regler som gjelder for dette etter foretaksloven.

8. Bedriftsforsamling og styre, sammensetning og uavhengighet

Statnett har ikke bedriftsforsamling. Foretakets styre skal i henhold til vedtektene bestå av syv til ni medlemmer samt eventuelle varamedlemmer. To, eventuelt tre, medlemmer og eventuelle varamedlemmer for disse velges av og blant

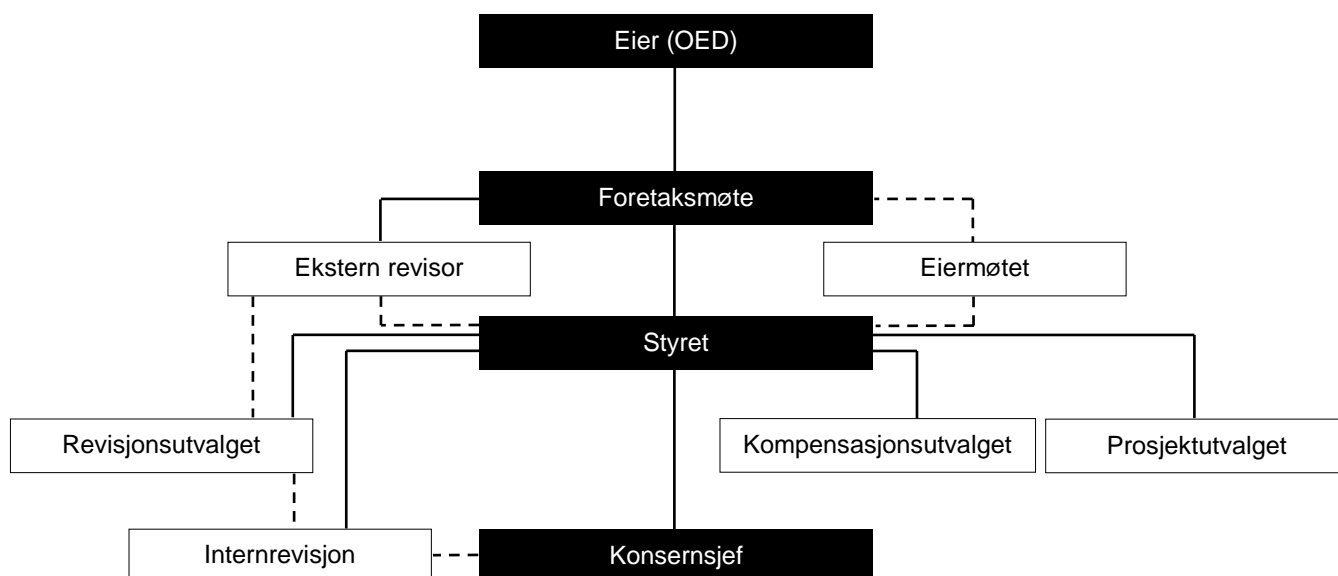
de ansatte i foretaket etter de regler som gjelder for dette etter statsforetaksloven § 20 med tilhørende forskrifter. I henhold til statsforetaksloven §21 blir styremedlemmer valgt for perioder av inntil to år, men blir stående til nytt styremedlem er valgt selv om tjenestetiden er utløpt.

Konsernsjef kan etter statsforetaksloven ikke være medlem av styret. Med unntak av ansattes representanter er styremedlemmene uavhengig av virksomheten og eier.

9. Styrets arbeid

Styret har ansvaret for at ledelse, styring og kontroll av Statnett utføres på forsvarlig vis. Styrearbeidet følger en årlig plan og blir utført i samsvar med vedtatt styreinstruks. Styreinstruksen beskriver rolle- og ansvarsfordelingen mellom styret, konsernsjef og internrevisor, og underbygger dermed styrets uavhengighet. Styret vedtar Statnetts strategi, beslutter instruks for konsernsjef og påser at Statnett er hensiktsmessig organisert. Styret vedtar budsjetter, påser at Statnett overholder formelle krav, lover og forskrifter, at foretaket utøver en betryggende formuesforvaltning og har et godt arbeidsmiljø.

Styret skal medvirke til at det er rett sammensatt, at styrearbeidet er basert på åpenhet, tillit, kompetanse og habilitet, og at styremedlemmenes samlede kompetanse på en effektiv måte bidrar til langsiktig god verdiskaping og utvikling i Statnett. Statnetts etiske retningslinjer pålegger styremedlemmer på eget initiativ å varsle om forhold som kan påvirke deres habilitet. Statnett oppfyller lovens krav om representasjon av begge kjønn i styret.

Oversikt over styringsstrukturen i Statnett ved utgangen av 2017. Formelle rapporteringslinjer illustreres av heltrukne linjer.

For redegjørelse om styrets arbeid i 2017 henvises til årsberetning i årsrapport 2017.

Revisjonsutvalg

Styret har opprettet et revisjonsutvalg som skal være et saksforberedende organ til styret. Styret har vedtatt instruks for revisjonsutvalget. Revisjonsutvalgets oppgaver er å forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen og overvåke systemene for risikostyring og internkontroll, inkludert foretakets internrevisjon. Videre skal revisjonsutvalget ha løpende kontakt med foretakets valgte revisor om revisjon av foretaket, samt vurdere og overvåke revisors uavhengighet ifølge revisorloven.

Kompensasjonsutvalg

Styret har etablert et kompensasjonsutvalg som skal bistå styret i arbeidet med å fastsette konsernsjefens ansettelsesvilkår, samt hovedprinsipper og rammer for avlønning av Statnetts konsernledelse. Styret har vedtatt instruks for kompensasjonsutvalget.

Prosjektutvalg

Styret har etablert et prosjektutvalg som skal virke som et saksforberedende organ for styret når det gjelder oppfølgingen av Statnetts investeringsprosjekter. Prosjektutvalget skal spesielt sikre god eierstyring av de styregodkjente prosjektene og skal følge opp prosjekter fra og med investeringsbeslutning i Statnetts prosjektmodell. Prosjektutvalget skal legge sine vurderinger frem for styret, men skal ikke treffe beslutninger på vegne av styret.

Eiermøtet

I tillegg til foretaksmøter avholder OED eiermøter med styret, der formålet er å skape et uformelt forum hvor styret og eier kan utveksle meninger og diskutere saker av stor økonomisk eller strategisk betydning for Statnett. De synspunkter eier gir uttrykk for i eiermøter er innspill til Statnetts styre og administrasjon. Saker som krever tilslutning fra eier må tas opp på foretaksmøtet.

10. Risikostyring og internkontroll

Statnett har en systematisk gjennomgang av risiko i virksomheten og styret mottar oppdatert risikobilde hvert kvartal. Det gjennomføres også dypdykk innen utvalgte risikoområder. For ytterligere beskrivelse av Statnetts rammeverk og utøvelse av risikostyring, se beretning om risikostyring i årsrapporten.

Statnetts etiske retningslinjer og verdigrunnlag danner sammen med foretakets organisering, virksomhetsstyring

og rapporteringslinjer grunnlaget for et godt internt kontrollmiljø. Internkontroll er en integrert del av virksomhetsstyring og er basert på prinsippet om tre forsvarslinjer (leder, policyansvarlig/stab og internrevisor). Styret har ansvar for at foretaket har betryggende kontroll og skal fastsette ambisjonsnivå for modenheten i internkontrollen, basert på Statnetts rolle, samfunnsoppdrag og risikobilde, gitt en kost/nyttevurdering.

NUES redegjørelse

Statnett følger statens egne prinsipper for eierstyring og selskapsledelse og anbefalingene fra Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) så langt det er hensiktsmessig. NUES-redegjørelsen fremlegges styret som en del av foretakets årlige internkontrollrapport og avvik fra anbefaling forklares.

Etiske retningslinjer

Statnetts etiske retningslinjer legger premisser for hvordan de ansatte skal forholde seg til hverandre og til omgivelsene. Alle policyer og prosedyrer bygger på disse prinsippene. Statnett har oppnevnt et etikkombud som ivaretar arbeidsmiljølovens krav om tilrettelegging for varsling av kritikkverdige forhold, og er varslingskanal både for ansatte og personer som ikke er ansatt i Statnett. Overtredelse av etiske retningslinjer kan resultere i reaksjoner, avhengig av bruddets art og omfang. Etiske retningslinjer gjelder for styremedlemmer, ledere, ansatte, innleid personell og andre som handler på vegne av Statnett.

Etiske retningslinjer for leverandører

Statnett legger stor vekt på at leverandører og samarbeidspartnere tilfredsstiller konsernets etiske retningslinjer for leverandører. Forpliktelse til å etterleve disse etiske kravene avtales i kontraktene med leverandører. Det følges opp med inspeksjoner og revisjoner at kravene etterleveres under gjennomføring av kontraktene

11. Godtgjørelse til styret

Styremedlemmenes honorarer er ikke knyttet til resultat, opsjonsprogram eller liknende. Detaljert oversikt over godtgjørelse til Styret fremgår av årsregnskapet.

12. Godtgjørelse til ledende ansatte

Statnett følger de retningslinjer som gjelder for lederlønninger i statlig eid virksomhet. I samsvar med vedtektenes § 8 utarbeider styret en erklæring om lederlønninger i samsvar med allmennaksjelovens regler,

regnskapsloven og retningslinjer for statlig eierskap. Detaljert oversikt over godtgjørelse til ledende ansatte fremgår av årsregnskapet.

13. Informasjon og kommunikasjon

Statnett er underlagt 'Offentleglova' (med noen særskilte begrensninger), og forholder seg til regler om informasjon til kraftmarkedet og sikkerhets- og beredskapslovgivningen. Statnett distribuerer finansiell og operasjonell informasjon i samsvar med lovgivningen og praktiserer både meroffentlighet og åpenhet. Finansiell og operasjonell informasjon, samt foretakets finansielle kalender, gjøres tilgjengelig på Statnetts hjemmesider.

14. Selskapsovertakelse

Statnett SF er et statsforetak. Salg av eierandeler i foretaket vil innebære omdanning av selskapsform som krever lovendring gjennom samtykke fra Stortinget.

15. Revisor

Ekstern revisor er valgt av foretaksmøtet og er uavhengig i forhold til Statnett. Revisor fremlegger for revisjonsutvalget en årlig plan for arbeidet. Revisor møter i revisjonsutvalget når relevante saker er til behandling. Revisor deltar i styremøter som behandler årsregnskapet. Revisor har et årlig møte med styret uten at ledelsen er til stede. Revisjonsutvalget vurderer og gir sin innstilling til valg av ekstern revisor og har ansvar for å overvåke revisors uavhengighet. Som en viktig del av arbeidet med å sikre revisors uavhengighet har styret fastsatt retningslinjer for konsernets adgang til å benytte ekstern revisor til andre tjenester enn revisjon. Revisor går hvert år gjennom selskapets interne kontroll med revisjonsutvalget. Opplysninger om revisors honorar fordelt på revisjon og andre tjenester fremgår i årsregnskapet.